

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת בבא בתרא דף י"ב

תינוקות מאי היא? כי הא דבת רב חסדא הוה יתבה בכנפיה דאבואה, הווי יתבי קמיה רבא ורמי בר חמא. אמר לה: מאן מנייהו בעיית? אמרה ליה: תרווייהו. אמר רבא: ואנא בתרא.

**יתבה בכנפיה דאבואה - ישיבה בחיק אביה.
מאי מנייהו בעית - מי מהם את רוצה?
תרווייהו - שניהם**

הסבר: הגמרא אומרת שמאז חרב בית המקדש, ניתנה הנבואה לתינוקות; ומספרת על בת רב חסדא, שכאשר הייתה קטנה שאל אותה אביה בצחוק עם מי משני תלמידיו היא רוצה להתחתן, והיא אמרה: עם שניהם. ואכן כך היה, שהתחתנה בתחילה עם רמי בר חמא ואחר מותו התחתנה עם רבא.

על המפה

גבעת שמואל

גבעת שמואל היא עיר במחוז המרכז. היא הוקמה בשנות ה-40 על אדמות ממזרח בני ברק, ונקרא על שם המנהיג הציוני שמואל פינלס. ראשוני המתיישבים במקום היו עולים מרומניה, הונגריה ובולגריה. בהמשך הפכה גבעת שמואל למועצה מקומית, קלטה עולים רבים מארצות שונות, ובשנת 2007 הוכרזה כעיר. בגבעת שמואל קיימת קהילה דתית-לאומית גדולה, ופועלים בה בתי כנסת ושיעורי תורה רבים. כיום גרים בה כ-28,000 תושבים. בין שכונות העיר: רמת אילן, גבעת רמת הדר, שכונת גיורא ורמת הדקלים.

(Wikipedia, Avri111)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 19:12	כניסת שבת: 20:07
יציאת שבת: 20:28	יציאת שבת: 21:16
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:27	כניסת שבת: 20:59
יציאת שבת: 20:30	יציאת שבת: 22:37

סדר טיקין | מסכת בבא בתרא י"ב-י"ח
פרשת חוקת | א-ז בתמוז תשפ"ד (13-7 יולי 2024)

דף י"ב: הדרך שנסחמה

היה כפר קטן שסביל מגנבות גדולות. בני הכפר החליטו להעמיד שערים בשביל המרכזי שחוצה את הכפר מצד לצד ולתת מפתחות רק לבני הכפר, כן לעולם כבר לא יגיעו לשם גנבים. וכן העמידו בני הכפר החוצצים שערם כבדים בשני צידי השביל.

למחרת הגיע שליח מהעיר הסמוכה ואמר: "אנו רגילים כבר שנים לקצר את הדרך ולעבור בשביל שלכם, באיזו רשות אתם חוסמים את השביל?" ענו בני הכפר: "מעטשיו עליכם יהיה לעבור בשביל העוקף - מכיון שהשביל שבכפר שלנו, הוא שלנו ורק שלנו".

לבסוף הוחלט שנציג אחד מהכפר ונציג אחד מהעיר ילכו לרב וישאלו אותו עם מי הצדק. הרב אמר להם שבמסכת בבא בתרא, דף י"ב, לומדים שאם יש שביל או דרך שהרבים רגילים לעבור בהם - זכותם להמשיך לעבור בהם ולאיש אין רשות לחסום אותם.

דף י"ג: גוד או איגוד

בדף י"א למדנו על חצר ש"אין בה דין חלוקה", כצאור מדובר בחצר קטנה, וההלכה קובעת שאם אחד השותפים רוצה להפסיק את השותפות ולחלק את החצר לשניים, הוא אינו יכול להכריח את השותף השני להסכים לך.

בדף זה לומדים כי לשיטת אחד האמוראים, רב יהודה, קים בכל זאת אופן אחר, שמאפשר לאותו שותף לפרק את השותפות. הוא פונה לברא ואומר לו: **"אם אינך רוצה לחלוק אז בוא נחליט כמה שוה החצר, ואם אתה רוצה - קנה ממני את חלקי, אם אינך רוצה - אני אקנה ממך את חלקי, אבל אני כבר לא מסכים שנישאר שותפים"**. אכן, על פי הדין, השותף השני חייב לבחור באחת האפשרויות.

הלכה זו מכונה **"גוד או איגוד"**, משמעות המילה גוד בשפה הארמית היא חיתוך או קציצה, ולפעמים המובן שלה הוא "קציצת דמים" - קביעת סכום, וכן הוא אומר לו: **"החלט: גוד"** - קבע סכום ולפיו אני אמכור לך את חלקי, או **"איגוד"** - אני אקבע סכום ולפיו תמכור לי את חלקך".

דף י"ד: ספר התורה של משה רבנו

את ספר התורה שכתב משה רבנו לפני פטירתו, הוא מסר לכוהנים וציון שיינחורו על יד לוחות הברית, אותם הלוחות שעליהם כתובים עשרת הדיברות הוכן בדיק הונח ספר תורה זה?

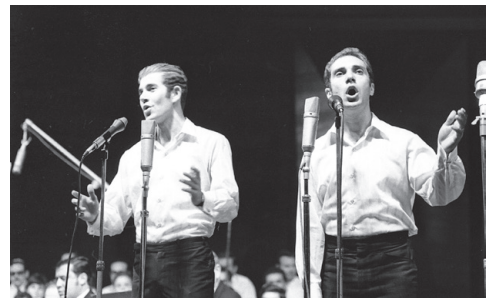
בכך יש מחלוקת. רבי יהודה אומר שהוא הונח בקודש הקודשים, סמוך לארון הברית. לעומת זאת, סובר רבי מאיר שאם ספר התורה הניחו בתוך הארון על יד הלוחות; הלוחות היו מונחים בתוך הארון בשכיבה וכן גם ספר התורה.

★ | מן ההסטוריה

פסטיבל הזמר החסידי היה תחרות זמר שהתקיימה בין השנים 1969-1999. הפסטיבל הראשון התקיים במוצאי שמחת תורה בהיכל התרבות בתל אביב, ולרוב התקיים במהלך חגי תשרי. בפסטיבל השתתפו זמרים ויוצרים דתיים ושאינם דתיים. רבים מהזמרים, הלהקות והשירים שהשתתפו בפסטיבל זכו לפרסום רב, ביניהם ר' שלמה קרליבך, עוזי חיטמן, יגאל בשן וצמד רעים.

צמד רעים בפסטיבל הזמר החסידי (צלם- סוכנות צילומי עיתונות
י.פ.א. . אוסף דן הדני, הספרייה הלאומית)

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שנוכח
שחשוב לסיים תיכון ובגרות, אבל
במקרה של כישרון כמו דני, צריך
לאפשר לו להתפתח מוזיקלית
ולממש את כישרויו למרות המחיר
של עזיבת התיכון. זה ייתן לו
כלים להמשיך החיים ולהגשמת
חלומותיו, וזה לא פחות חשוב
מתעודת בגרות.

חלק מבני המשפחה טענו שאומנם
דני מוכשר מאוד ויהיה לו עתיד
במוזיקה, אבל במקביל להתפתחות
המוזיקלית, עליו לסיים את הלימודים
בתיכון ואת בחינות הבגרות, ורק אחר
כך יוכל להחליט איך בדיוק להמשיך
במסלול המוזיקלי. לא נכון להפסיק
ללמוד, לוותר על החיים החברתיים
בתיכון ולוותר על תעודת הבגרות.

מה זה תכס?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
"עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
 הבית! לרישום סרקו את הקוד.

תלמוד ישראלי לימוד קהילתי, קדומים

המושב השבועי

**שנים לייסוד
הדף היומי**

שירי ומשוררי ימי הביניים

במהלך ימי הביניים נכתבו שירים ופיוטים יהודיים רבים, בעיקר על ידי חכמי ספרד בתקופת תור הזהב. חלקם היו שירי קודש וחלקם שירי חול רבים מאותם שירים ופיוטים מוכרים עד היום, ונוהגים לשיר אותם במהלך תפילות ואירועים חגיגיים. בין המשוררים הידועים בימי הביניים היו רבי יהודה הלוי, שלמה אבן גבירול, אברהם אבן עזרא ושמואל הנגיד. יש המייחסים את השיר "אדון עולם" לרבי שלמה אבן גבירול, כחלק משירת ימי הביניים.

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הוא האיש עם הגיטרה במרכז הציור?
- 2 איך השלט בחלון, "גבעת שמואל", קשור לאיש הזה?
- 3 מה הקשר ל"חלום עליכם" ו"פרפר נחמד" לאיש עם הגיטרה בציור?
- 4 איזה שיר יהודי מפורסם הוא הלחין בשנת 1976?

מי אני?

1. פיוט ידוע בקהילות רבות.
2. זהות מחברו לא ידועה, ויש מספר השערות לגבי מי המחבר.
3. נמצא לראשונה בסידור מהמאה ה-13.
4. משבח את גדולתו של ה' ואת הביטחון בו.
5. רבים נוהגים לשיר אותו בערב שבת.
6. אחד הלחנים המפורסמים שלו חובר על ידי עוזי חיטמן.

השנה אנו מציניים

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

למדו את המושגים המודגשים בעלון ותוכלו להשתתף בחידונים ופעילויות במשך השנה.

5780 ה'תשע"ט	5778 ה'תשע"ז	5727 ה'תשנ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'רמ"א	5258 ה'רמ"ב	4900 ה'רמ"ג	4800 ה'רמ"ד	4650 ה'רמ"ה	4260 ה'רמ"ו
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 ה'תר"ץ אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 ה'תר"ץ	1500 ה'רמ"א העדה	1492 ה'רמ"ב גירוש ספרד	ה'רמ"ג	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

המילה הראשונה בפרשה מלמדת אותנו רבות על המחלוקת הגדולה של קרח ומשה עד לפני רגע עסק חומש במדבר בסדר ההליכה, בחטא המרגלים ובמחלוקתו של קרח, שהתרחשו עם יציאת ישראל ממצרים. והנה קופצת התורה בפרשתנו ומספרת לנו על פטירתם של גדולי האומה - מרים ואהרן הכהן, שמתו בסמוך לכניסה לארץ.

התורה למעשה "קופצת" ולא מספרת לנו על דברים שהתרחשו ברוב שנות ההליכה במדבר, ומתוך כך אנו לומדים שהתורה איננה ספר היסטוריה.

כל סיפור שמופיע בתורה, כל פסוק ומילה באים ללמד אותנו משהו לחיינו אנו, ולא רק לספר לנו על מה שהיה והתרחש. לכן, כשאין צורך, יכולה התורה לדלג גם על כמעט ארבעים שנות המדבר ולהתמקד רק בדברים המלמדים ושייכים לדורות הבאים.

חידה!

חברו בין הספרים בתנ"ך לבין מי שכתב אותם:

1. ויקרא	א. דוד
2. תהילים	ב. שמואל
3. איכה	ג. משה
4. שופטים	ד. ירמיהו
5. קהלת	ה. שלמה

(ה' - 5 - ב' - 4 - ג' - 3 - ד' - 2 - א' - 1: מוצאנו!)

שאלות השבוע ???

- מה פירוש המושג "גוד או איגוד"?
- היכן היה מונח ספר התורה שכתב משה רבנו?
- אילו ספרים כתב שמואל הנביא?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* פיקוח רואה חשבון

סדר ניקיון | מסכת בבא בתרא, דף ט"ו - י"ח

דף ט"ו: הספרים שבתנ"ך

התלמוד כותב את הסדר הנכון שיש לכתוב את הנביאים בתנ"ך: יהושע, שופטים, שמואל, מלכים, ירמיה, יחזקאל, ישעיה, תרי עשר. בגמרא לומדים גם את הסדר של הכתובים, שהראשון בהם הוא מגילת רות והאחרון - ספר דברי הימים.

מוסיף התלמוד ואומר ששמואל הנביא כתב מלכד ספרו "ספר שמואל" גם את "ספר שופטים" ואת "מגילת רות". דוד המלך כתב את ספר התהילים, אבל ישנם פרקים אחדים שהוא כתב בתהילים מפי משוררים אחרים, תשעה במספר.

את מזמור קל"ט חיבר אדם הראשון, בהם גם מזמור שחובר על ידי מלכי צדק. את מזמור פ"ט חיבר אברהם אבינו, ואחד עשר מזמורים חיבר משה רבנו. בספר תהילים מופיעים גם מזמורים אחדים שחברו בידי הלויים ששימשו משוררים בבית המקדש.

דף ט"ז: ספר איוב

אחד מספרי התנ"ך נקרא "ספר איוב" ומסופר בו על איוב שאף על פי שהיה צדיק גדול, סבל יסורים קשים ומרים ביותר.

מי כתב את ספר איוב? על כך ישנה מחלוקת. יש אומרים שמשה רבנו כתבו עוד קשהו בני ישראל תחת שעבוד מצרים.

מתי חי איוב? יש אומרים שהוא חי בימי משה רבנו, ויש אומרים שהוא חי בכלל בתקופה קדומה הרבה יותר, בימי יצחק אבינו, ויש אומרים שהוא חי בתקופות אחרות. יש גם האומרים שאיוב לא היה ולא נברא וכל הספר הוא רק משל שבא לבאר כמה מדרכי ההנהגה של הקב"ה בעולם.

דף י"ז: ארבעה אנשים שלא היו צריכים למות

התלמוד מספר שישנם ארבעה אנשים שהיו צריכים לחיות לעולם ולא למות, כי בכל ימי חייהם הם לא חטאו מאומה, אך הם מתו "בעטיו של נחש". כלומר: שכשאתם הראשון נברא הוא היה אמור לחיות לעולם, אלא שנגזרה מיתה עליו ועל כל צאצאיו בגלל חטא "עץ הדעת" שבו החטיא הנחש את חוה, ורק מפני גזרה זו מתו ארבעה אנשים אלה.

ארבעה אנשים אלה הם בנימין - בנו של יעקב אבינו, עמרם - אביו של משה רבנו, ישי - אביו של דוד המלך, וגם אחד הבנים של דוד המלך ששמו היה כלאב.

דף י"ח: הרחקת מזיקים בין שכנים

ישנם חפצים או פעולות שאדם צריך להרחיק מהשטח של חברו מפני שהם עלולים לגרום נזק. למשל, במשנה כתוב שאסור לחפור בור במקום סמוך מאוד לבור ששניך לשכן. אחת הסיבות לכך היא שבעת חפירת הבור האדמה מזדעזעת והבור של חברו עלול להתמוטט.

המשנה גם אומרת שאדם אינו רשאי לפתוח מאפיה מתחת למחסן תבואה של חברו הממוקם בקומה שניה, כי העשן העולה מהתנור עלול להזיק לתבואה.

אבל בהלכה זו יש תנאי: רק אם השכן בקומה שניה כבר עשה מהדירה שלו מחסן, הוא רשאי לתבוע את השכן מקומה ראשונה שלא יקים שם מאפיה. אבל אם השכן מקומה ראשונה פתח עוד קודם לכן מאפיה, ורק אחר כך השכן מקומה שניה רוצה לעשות בקומה שלו מחסן, הוא אינו רשאי לתבוע את השכן מהקומה הראשונה שישגור את המאפיה. כך הדין במקרה זה - מי שתפס ראשון - מרויח.

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
 טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מיידע ועורך: מאיר יעקבסון
 מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
 יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פריילימן